

nogen Indtægt at stile efter. Det er Forslagets Formaal at forhindre, at den private Spekulation skal gribe forstyrrende ind. Det skal være det filantropiske, som det kommer an paa. Af denne Grund har jeg ikke fundet det rigtigt at støtte Mindretallet i dets Forslag under Nr. 12 om at gaa fra 200,000 Kr. til 500,000 Kr., den Sum, Stats-Laanefonden kan stille til Raadighed i det omhandlede Øjemed. Jeg er gaaet ud fra, som jeg alt tidligere har sagt, at det er et Forsøg, der skal gøres paa dette Omraade, og viser det sig, at Forsøget falder heldigt ud, at der bliver Brug for de Penge, og at den Sum ikke slaar til, er jeg overbevist om, at det vil gaa her paa samme Maade som med Ullaan til Husmandsbrug, at saa ville vi alle erkende, at Statens Bidrag maa rette sig efter Trangen, og jeg er derfor sikker paa, at viser det sig om nogle Aar, at 200,000 Kr. ikke slaar til, ville baade Regering og Rigsdag være villige til at forhøje denne Sum, naar derved kan udrettes noget til Fremme af det Formaal, som Loven tager Sigte paa.

Naar det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen) sagde, at hans og hans nærmeste Meningsfællers Formaal med det foreliggende Lovforslag var ikke at hjælpe dem, som vare noget bedre stillede end de almindelige Landarbejdere, men at det tværtimod skulde være Formaalet at hjælpe dem, som vare daarligere stillede end de almindelige Landarbejdere, tror jeg, han er inde paa en fuldstændig Vildfarelse. Jeg gad vide, hvordan man kunde tænke paa at hjælpe dem, som ere daarligere stillede end Landarbejderne, til at komme i Besiddelse af større Ejendomme. De Fordringer, som stilles til Landarbejderne, ere kun, at de skulde være Ejere af en Sum af op til 500 Kr., og det er en ganske lille Fordring, og der er ikke særlig Grund til ved et Lovforslag at tage Sigte paa at hjælpe dem til større Landejendomme, som ikke ere i Besiddelse af 4—500 Kr. Navnlig naar det ærede Medlem omtalte, at det skulde være under Form af Fæste, gad jeg dog vide, om man i nogen stor Udstrækning vil bortfæste Ejendomme til 10—12,000 Kr. til Folk, der ikke ere Ejere af saa meget som 4—500 Kr. Det tror jeg ikke vil blive Tilfældet. Som oftest

vil det blive forlangt, at vedkommende i det mindste skal være i Stand til at besætte sin Ejendom. Den Fordring er ikke for stor, og der vil 4—500 Kr. aldeles ikke slaa til. Vi kunne godt være bekendt at sige, at Formaalet med dette Lovforslag er ikke at komme dem til Hjælp, som ere endnu daarligere stillede end de almindelige Landarbejdere og de Haandværkere, der ere ligestillede med dem, men det er snarere at hjælpe dem, der ere noget bedre stillede.

Det, som jeg anser for Hovedformaalet med dette Forslag, er at realisere den Tanke, som ogsaa den sidste ærede Taler omtalte, at faa flere selvstændige Hjem ude paa Landet og derved faa en bedre Fordeling af Befolkningen end den nuværende, hvor Folk flytte ind til Byerne i Stedet for at blive paa Landet. Man ser jo, at store Landejendomme ofte ligge hen og give lidet eller næsten intet Udbytte, og det er da en vigtig Samfundsopgave at bidrage til, at disse større Landejendomme kunne komme til at huse en Del flere selvstændige og dygtige Arbejdere, som der kunne føle sig tilfredse og leve et lykkeligt Liv og blive en Støtte og Grundvold for hele Samfundsudviklingen.

Det forundrede mig, at det ærede Medlem sagde, at vi slet ikke havde til Opgave at støtte Gaardmandsklassen. Det synes jeg, lyder underligt, at vi ikke skulde have til Opgave at støtte alle de Interesser, som ere knyttede til Landbruget. Det er netop det, vi arbejde for paa mange forskellige Maader baade ved særskilte Love og ved enkelte Bevillinger. Vi behøve ikke at skamme os ved at ville være med til at støtte Gaardmandsklassen, idet jeg anser denne Form for Ejendomsbesiddelse for at være en af de sundeste og solideste for saa vidt vedkommende Landbrug da ikke bliver alt for stort.

Det store Spørgsmaal om Fæste eller Selveje skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Jeg kan vedblivende ikke se, at der er stort vundet ved at gaa over til Fæste, men det er maaske min Fejl. Saafremt det foreliggende Forslag bliver til Lov i den Skikkelse, det vil faa efter Flertallets Indstilling, er der imidlertid aabnet Adgang til ogsaa at kunne prøve denne Form: